

WOJEWODA OPOLSKI

Urząd Miasta Brzeg	
Opole	dnia 17 lipca 2015 r.
wpi	23-07-2015 SM
podpis	18344/07/2015

BZK.II.431.2.2015

**Pan
Jerzy Wrębiak
Burmistrz Brzegu**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie § 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich)¹, w związku z art. 9 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych², w dniach: od 12 do 26 listopada 2014 roku, została przeprowadzona kontrola problemowa w Straży Miejskiej w Brzegu³.

Kontrolę przeprowadzili – w zakresie ujętym w art. 9 ust. 2 ustawy o strażach gminnych, tj. wykonywania uprawnień, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 wymienionej ustawy, użycia środków przymusu bezpośredniego oraz prowadzenia ewidencji – policjanci z Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu: podinsp. Krzysztof Rajewski – ekspert Wydziału Prewencji, asp. sztab. Mariusz Wachowski – specjalista Wydziału Prewencji.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2014 r. do 08 czerwca 2015 r.

Protokół z przeprowadzonej kontroli został podpisany w dniu 09 lipca 2015 r.

Ustalenia kontroli:

1. W skontrolowanych notatnikach służbowych strażników stwierdzono brak dokumentowania wymaganych, zgodnie z § 6 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności⁴, danych dotyczących osoby legitymowanej;
- danych dotyczących osoby legitymowanej – imion rodziców, daty i miejsca urodzenia, miejsca zamieszkania lub pobytu.

Skontrolowano 13 wybranych notatników służbowych:

- insp. G. Ziembickiego za okres: 13.06-10.07.2014 rok, 05.02-16.03.2015 rok,
- st. insp. M. Wasilewskiej za okres: 11.09-07.10.2014 rok, 14.04-19.05.2015 rok,
- mł. insp. M. Dudki za okres: 21.02-28.03.2014 rok, 17.04-07.05.2015 rok,
- insp. Ł. Marciniaka za okres: 13.05-04.06.2014 rok, 07.01-05.02.2015 rok,

¹ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich) (Dz. U. Nr 220, poz. 1733 z późn. zm.).

² Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1383 z późn. zm.).

³ Adres Straży Miejskiej: ul. Robotnicza nr 12, 49-300 Brzeg.

⁴ Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności (Dz. U. Nr 220, poz. 1722 z późn. zm.).

- st. insp. K. Lipińskiego za okres: 30.06-30.07.2014 rok, ,
 - mł. strażnika R. Bartola za okres: 12.11-05.12.2014 rok, 27.03.-02.05.2015 rok,
 - mł. strażnika A. Wolańskiego za okres: 04.06-24.07.2014 rok, 09.02-11.03.2015 rok,
- rodzaju dokumentu lub oświadczenia, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt. 2, które stanowiły podstawę do ustalenia tożsamości:

notatniki służbowe:

- insp. G. Ziembickiego za okres: 13.06-10.07.2014 rok,
 - mł. insp. M. Dudki za okres: 21.02-28.03.2014 rok,
 - insp. Ł. Marciniaka za okres: 13.05-04.06.2014 rok,
2. W poddanych kontroli 165 formularzach mandatów karnych wykorzystanych przez strażników w okresie podlegającym kontroli stwierdzono:
- brak kwalifikacji prawnej czynu,
 - nieczytelny podpis sprawcy;
 - niepełna kwalifikacja czynu, na podstawie której nałożono grzywnę na sprawcę wykroczenia;
 - opis czynu (zachowania sprawcy), którym miał zostać naruszony przepis prawny jest nieścisły i zbyt ogólnikowy (nie zawiera ustawowych znamion czynu);
 - poprawki dokonywane na odcinku E mandatu karnego,
 - brak miejsca i daty popełnienia wykroczenia w opisie czynu;
 - brak wskazania rodzaju mandatu karnego;

Spośród poddanych kontroli formularzy mandatów karnych szczególne wątpliwości wzbudził blankiet CR 1065407. Jak wynikało z opisu czynu, kierujący pojazdem miał dopuścić się wyprzedzania innego pojazdu przed lub bezpośrednio na przejściu dla pieszych. W związku z ujawnionym wykroczeniem na sprawcę nałożono grzywnę w wysokości 200 złotych i przypisano 10 punktów karnych. W formularzu mandatowym nie wpisano kwalifikacji prawnej opisanego zachowania. Biorąc pod uwagę opis zarzuczonego czynu i wątpliwości związane z ustawowym upoważnieniem strażnika do dokonania kontroli w ruchu drogowym poddano kontroli zapis w notatniku służbowym. Wynikało z niego, że kierujący pojazdem dopuścił się czynu zabronionego określonego w dyspozycji art. 86 § 1 Kodeksu wykroczeń (k.w.)⁵ i w związku z tym na sprawcę opisanego wykroczenia nałożono grzywnę w wysokości 300 złotych i przypisano mu 10 punktów karnych. Biorąc pod uwagę występujące rozbieżności, rozpytano strażnika na powyższą okoliczność, w celu ustalenia stanu faktycznego w związku z przedmiotową interwencją. Strażnik miejski poinformował, że w podanym dniu pełnił służbę patrolową z funkcjonariuszem Policji z KPP w Brzegu. W trakcie służby, na ul. Jana Pawła II w Brzegu zatrzymali się pojazdem służbowym przed przejściem dla pieszych w celu przepuszczenia znajdującego się na chodniku pieszego. W tym momencie jadący sąsiednim pasem samochód osobowy marki VW nie zatrzymał się przed przejściem dla pieszych i wyprzedził pojazd służbowy. Wobec powyższego funkcjonariusz Policji zatrzymał samochód osobowy w związku z popełnieniem wykroczenia tj. wyprzedzania na przejściu dla pieszych lub bezpośrednio przed nim. Jest to zachowanie opisane w art. 97 k.w. w zw. z art. 26 ust. 3 pkt 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym⁶. Z uwagi na fakt, iż zatrzymania i kontroli w ruchu drogowym dokonał uprawniony do tego funkcjonariusz Policji, a nałożenia grzywny w drodze mandatu karnego kredytowanego, zgodnie z uprawnieniami w zakresie art. 97 k.w., dokonał strażnik

⁵ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. *Kodeks wykroczeń* (jednolity tekst Dz. U. z 2013 r. poz. 482 z późn. zm.)

⁶ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. *Prawo o ruchu drogowym* (jednolity tekst Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 z późn. zm.)

miejski, w ocenie kontrolujących opisane postępowanie uznano za zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Wpisana do notatnika służbowego kwalifikacja prawna ujawnionego zachowania, jak również inna kwota nałożonej grzywny, jak oświadczył strażnik, miały charakter omyłkowy. Na okoliczność niniejszej interwencji dokonano kontroli w segregatorze „Karty PRD 2014” (2014.KSM.5520.10) i stwierdzono brak wpisu o sporządzeniu karty Prd 5/1 w związku z popełnionym wykroczeniem w ruchu drogowym i przekazaniu jej do właściwej miejscowo jednostki Policji. W rozmowie ze strażnikiem ustalono, że nie sporządził on karty Prd 5/1 z uwagi na nadmiar obowiązków. Strażnik sporządził pisemne oświadczenie w związku z ujawnionym zaniechaniem. Z uwagi na fakt, iż przedmiotowe wykroczenie zaistniało w dniu 30 stycznia 2014 r., brak było możliwości spowodowania sporządzenia karty Prd 5/1, przekazania jej niezwłocznie do właściwej jednostki Policji i przypisania nałożonych punktów karnych kierującemu w systemie informatycznym.

3. W skontrolowanej dokumentacji ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników za 2014 rok stwierdzono, że tabela części II dotyczącej ewidencji wyposażenia jest niezgodna z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne/miejskie ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży⁷.

4. Dokonano sprawdzenia akt kontrolnych czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia zakończonych skierowaniem wniosku o ukaranie do sądu za okres 2014-2015 (łącznie 14 spraw). We wszystkich analizowanych sprawach stwierdzono, że na drukach wniosku o ukaranie jako organ występujący z wnioskiem o ukaranie wskazywano Urząd Miasta Brzeg, Komendę Straży Miejskiej, w miejsce właściwego organu, jakim jest Prezydent Miasta Brzeg. Powyższe uchybienie wskazano Komendantowi Straży, w celu jego wyeliminowania, gdyż może ono stanowić przesłankę do odmowy wszczęcia postępowania w sprawie o wykroczenie przez Prezesa sądu (brak skargi uprawnionego oskarżyciela, tj. art. 5 § 1 pkt 10 kpow). Zwrócono również uwagę na fakt, iż osoby prowadzące czynności wyjaśniające, kierując wezwaniem na przesłuchanie do osoby, co do której istnieje podstawa skierowania wniosku o ukaranie do sądu nazywali tę osobą „obwinionym”, natomiast kierując wniosek o ukaranie do sądu, osobę wobec której kierowano wnioskiem zawiadamiano o uprawnieniu przysługującym jedynie pokrzywdzonemu określonym w art. 26 § 3 kpow. Ponadto, w sprawie RSOW-1/15 wniosek o ukaranie został zwrócony przed wszczęciem postępowania przez sąd z powodu niepełnej kwalifikacji prawnej, która nie określała jednoznacznie, pod jaki przepis dany czyn zabroniony podpada. Na podstawie analizy materiałów zgromadzonych w sprawach RSOW-6/14, RSOW-9/14 oraz RSOW-5/15 stwierdzono, że w związku ze skierowaniem wniosku o ukaranie do sądu za wykroczenie w ruchu drogowym sporządzoną kartę Prd 5/1 przekazywano wraz z materiałami do sądu zamiast do właściwej jednostki Policji.

5. Poddano kontroli również wybrane sprawy spośród materiałów czynności wyjaśniających zgromadzonych w segregatorach: SM.KSM-5520 „Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom” za 2014-2015 rok, zakończone głównie odstąpieniem od skierowania wniosku o ukaranie do sądu. Czynności w poddanych analizie wybranych sprawach prowadzone były bez zbędnej zwłoki, a zgromadzona dokumentacja uzasadniała w przeważającej części analizowanych przypadków podjętą decyzję o sposobie zakończenia czynności. W dwóch przypadkach stwierdzono, że w materiałach czynności brak było informacji na temat sposobu zakończenia prowadzonych czynności wyjaśniających : w sprawie SM.5520.302.2014 roku – informacja o nałożeniu grzywny w drodze postępowania mandatowego znajdowała się w teczce „Postępowanie mandatowe VII-XII 2014 r.”, natomiast w sprawie SM.5520.330.2014 roku – zastosowanie środka oddziaływania wychowawczego

⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 639 ze zm.)

odnotowano w notatniku służbowym przez prowadzącego czynności. Według stanu prawnego na październik 2014 roku, zgodnie z art. 37 § 2 kpw „czynności, z których nie sporządza się protokołu, a także inne zdarzenia, które mają znaczenie dla postępowania, utrwała się w aktach w formie notatki urzędowej podpisanej przez osobę, która dokonała tych czynności”. Stwierdzono również, że w sprawie SM.5520.310.2014 roku, że funkcjonariusz prowadzący czynności wyjaśniające w sprawie naruszenia przepisu określającego warunki zakazu zatrzymywania ograniczył swoje czynności do ustalenia i rozpytania tylko właściciela pojazdu na okoliczność zdarzenia, natomiast z oświadczenia właściciela pojazdu wynikało, że w tym czasie pojazd użytkowały inne osoby – jego pracownicy, których nie był w stanie wskazać. Wątpliwości budzi fakt, iż prowadzący czynności za wykroczenie z art. 97 kw zastosował wobec właściciela pojazdu środek oddziaływania wychowawczego, a nie podjął dalszych czynności zmierzających do ustalenia sprawcy wykroczenia, a w dalszej kolejności podjęcia wobec właściciela pojazdu czynności w kierunku art. 96 § 3 kw.

Na podstawie ustaleń kontroli, działalność Straży Miejskiej w Brzegu w zakresie wykonywania uprawnień (art. 12 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5), użycia środków przymusu bezpośredniego (art. 14 ust. 1) oraz prowadzenia ewidencji (art. 9a ust.1), o których mowa w *ustawie o strażach gminnych* należy **ocenić pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Biorąc pod uwagę wyniki kontroli, w celu wyeliminowania przyczyn i skutków stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości oraz zapobieżenia powstawaniu analogicznych błędów w przyszłości, zalecam:

1. Właściwe dokumentowanie postępowania mandatowego, na formularzach bloczków mandatowych, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami – § 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w *sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego*⁸.
2. Przypomnienie oraz omówienie funkcjonariuszom straży miejskiej obowiązujących przepisów w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego – rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w *sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego*⁹ oraz *Kodeks wykroczeń*¹⁰
3. Przypomnienie funkcjonariuszom straży miejskiej przepisów w zakresie legitymowania – rozporządzenia Rady Ministrów w *sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności*¹¹
4. Prowadzenie ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży miejskiej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych w *sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne/ miejskie ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży*¹²

⁸ Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w *sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego* (Dz. U. z 2002 r. Nr 20, poz. 201).

⁹ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w *sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego* (Dz. U. z 2003 r. Nr 208, poz. 2026 z późn. zm.).

¹⁰ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. *Kodeks wykroczeń* (jednolity tekst Dz. U. z 2013 r. poz. 482).

¹¹ Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 r. w *sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności* (Dz. U. z 2009 r. Nr 220, poz. 1722).

¹² Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w *sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży* (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 639 ze zm.)

5. Właściwe stosowanie przepisów *kodeksu wykroczeń i kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia*¹³ w prowadzonych czynnościach wyjaśniających.

Na podstawie § 12 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich) proszę poinformować Wojewodę Opolskiego o sposobie wykonania powyższych zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji albo o przyczynach niepodjęcia takich działań, w nieprzekraczalnym terminie **14 dni** od dnia otrzymania powyższego wystąpienia pokontrolnego.

WOJEWODA OPOLSKI

Ryszard Włczyński

Zespół kontrolny Wydziału Prewencji KWP w Opolu:

podinsp. Krzysztof Rajewski -

asp. sztab. Mariusz Wachowski -

¹³ Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 395 z późn. zm.).